

Christian Nyampeta

Casco verlaat de vertrouwde omgeving en opent met de tentoonstelling *New Habits* een schitterende nieuwe tentoonstellingslocatie.

Wie iets heeft meegemaakt van And And And afgelopen documenta herkent onmiddellijk de signatuur van Ayreen Anastas en Rene Gabri in de opzet van hun programma bij Casco. Er zijn komende dagen meerdere programmaonderdelen, zogenaamde movements, verdeeld over drie dagen, met lichamelijke oefeningen, er wordt gezamenlijk eten voorbereid en gegeten (alles biologisch, gezond en verantwoord), en veel met elkaar gediscussieerd.

De discussie wordt aangejaagd door een gast, een tekst, een filmvertoning. Er wordt gewerkt aan een *community*, waartoe je je min of meer bekennt, gaandeweg, bijna onopgemerkt. Alleen al zo'n gemeenschappelijke maaltijd voorbereiden doet al veel met een groep, weet iedereen die dat wel eens heeft meegemaakt met collega's, onbekenden tijdens een weekend.

Het zomerkampgevoel. Er is een hele industrie omheen gebouwd, van professionele community-builders. Bij Ayreen Anastas en Rene Gabri is het geen *business* maar een levensovertuiging. Een alternatief voor een samenleving die elk idee van gemeenschappelijkheid lijkt te hebben verloren, niet goed meer weet wat communicatie is, waarin iedereen onthecht van elkaar en misschien van zichzelf voortploetert in een gedigitaliseerde omgeving die zich met zijn toegepaste persoonsgebonden algoritmes voordoet als een grote selfie.

Het onderwerp van Anastas en Gabri komende dagen (al heel lang, ook 'thuis' in Zuid-Italië op dit moment): *the commons*, onder de titel *Every Mode of Doing Needs Commons: An Uncommon Festival of the Common(s)*. Het zijn dagen die in die zin helemaal niet bijzonder willen zijn, vooral niet uniek.

Het festival opent de nieuwe locatie van Casco aan de Lange Nieuwstraat in Utrecht, en de tentoonstelling *New Habits*. In de tentoonstelling wordt op een slimme, gelaagde wijze teruggegrepen op een al langer spelende interesse van Casco met betrekking tot alternatieve manieren van samenleven. Hier is die uitgewerkt met een nadrukkelijke verwijzing naar de nieuwe locatie, in het oude pand van galerie Flatland recht tegenover BAK, waar ooit een voormalig zusterhuis van een aan

de Franciscanen gelieerde orde gevestigd was.

Franciscanen, dat is soberheid, sandalen en Paus Franciscus. Door de orde wordt in de geest van Franciscus een bescheiden leven bepleit, een terugkeer naar het wezen van de gemeenschap, waarin afstand genomen wordt van individueel bezit, persoonlijke obsessies, waar het leven met elkaar gedeeld wordt en niemand belangrijker is dan de rest.

In de ruimtes aan de Lange Nieuwstraat heerst een kloosterlijke rust. Christian Nyampeta brandt er een eigen soort wierook. Hij vertelt me dat er licht medicinale werking van uitgaat, en kijkt verbaasd als ik hem vertel dat Natasha Sadr Haghigian er hoofdpijn van kreeg.

Christian Nyampeta

Christian Nyampeta

Tijdens de opening liep er een processie rond, terwijl de kerkklok van de kapel van het kloostercomplex

beierde. Christian Nyampeta liep voorop, een bel, een fluit een trommel. Een stoet achter hem gekleed met identieke schorten. Ze scheurden uitgehangen doeken in repen en deelden die uit, om te dragen als hoofdband, schouderband. Een teken van contact, medeleven, verbinding. In de tentoonstelling zijn dezelfde soort van repen gebruikt door de kunstenaar Aimée Zito Lema als middel om een netwerk mee te vlechten tijdens een workshop met kinderen. In haar ruimte hangen ook de schorten, naar model van de kledingkits die Weverij De Ploeg ooit liet maken. Het zijn de schorten die tijdens de openingsperformance rondgaan.

Habits heeft een etymologische connectie met habijt.

Andrea Büttner

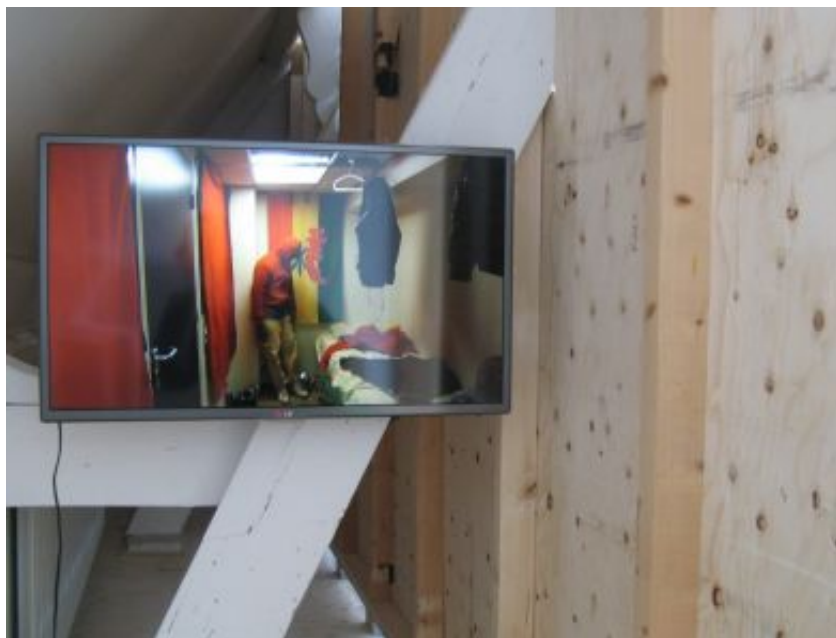
Aimée Zito Lima

New Habits bedient zich niet van de tactiek van shock and awe. In een film van Anastas en Gabri vraagt voice-over Gabri zich af hoe de film te eindigen, terwijl een drumband in de deuropening van een station staat te drummen. Jullie verwachten toch geen spektakel? Geen paukenslag.

Ik blijf zitten om het begin van de film te zien.

Ayreen Anastas & Rene Gabri

Ayreen Anastas & Rene Gabri

Het zijn nonnen die in de tentoonstelling het goede voorbeeld geven, met hun dienstbaar leven ten behoeve van de gemeenschap. Maar in de video's van Andrea Büttner die onderzoek deed naar de ordes, stellen ze zich evengoed de vraag waar ze in godsnaam mee bezig zijn en of dat in godsnaam wel nodig is, of dat het dienstbaar leven ook anders kan, afwijkend van de orde van de dag, de processen waar ze zozeer mee vergroeid zijn.

Een *New Habit* is geen sinecure.

De tentoonstelling blijft niet hangen in de New Age-stemming van de opening. Meer dan kloosterlijk is het geheel filosofisch van toon, in de zin van levensbeschouwelijk. Er wordt gekeken hoe een instituut als Casco alternatieven kan aandragen, daar ook betrokken in kan zijn, niet institutioneel en autoritair. Het is wat dat betreft ook al jaren in gevecht met zichzelf. Een proces van *Unlearning*, zoals Annette Krauss laat zien, in sessies met de organisatie die ze heeft vastgelegd en die in de kantoor/lezingenruimte worden geëxposeerd.

In de tentoonstelling zit ook Andrea Fraser een sessie met haar psychoanalyticus na te spelen, de worsteling die het geeft om de wereld en zichzelf anders te denken.

Andrea Fraser

In die werken waar de weekheid van de New Age wordt losgelaten, waar je met je schaamte wordt geconfronteerd en allerlei andere kwesties voorbij de gewoontes van alledag, persoonlijk en op de maatschappij geënt, komt de vraag die Casco opwerpt pas echt dichtbij: ben ook jij bereid om te veranderen?

[New Habits](#)

Casco Utrecht

1 mei t/m 13 juli

1 t/m 3 mei Festival